Työehdot-osasto/Lehto

29.3.2021

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Kuulemispyyntönne 26.3.2021

HE 39/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikkumisvapauden ja lähikontaktien väliaikaisesta rajoittamisesta

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry lausuu seuraavasti:

SAK suhtautuu myönteisesti välttämättömiin rajoituksiin, joilla perusoikeudet huomioon ottaen suojataan väestöä vakavilta tartuntataudeilta.

Esityksessä on varsin seikkaperäisesti kuvailtu nykyinen tautitilanne Suomessa. Kuvauksen mukaan tilanne on vakava ja se vaatii nopeita toimenpiteitä, joita ei voida kevyemmin toimenpitein saavuttaa. Asia on kuitenkin ratkaistava juridisin perustein. Tällöin on otettava huomioon myös työntekijöiden oikeudet ja mahdollisuudet hoitaa työtään turvallisesti.

Esitys merkitsisi toteutuessaan sitä, että liikkumista rajoitettaisiin vain välttämättömään. Tämä puolestaan merkitsisi sitä, että monet työpaikat joutuisivat lomauttamaan henkilökuntaansa tai jopa lopettamaan toimintansa. Tämä taas lisäisi työttömyyttä ja aiheuttaisi toimeentulovaikeuksia.

SAK on ehdottanut työttömyysturvaan tilapäisiä parannuksia, joilla vaimennettaisiin koronan vaikutuksia irtisanottujen ja lomautettujen toimeentuloon. Esitetyt liikkumisrajoitukset osaltaan tuovat lisäperusteluja työttömyysturvan vahvistamiselle. Työttömyysturvan omavastuupäivien poisto on perusteltua pienipalkkaisten palvelualan työntekijöiden toimeentulon turvaamiseksi. Pitkittyneen koronapandemian ja rajoitusten kurimuksessa heillä ei ole enää taloudellisia puskureita tai mahdollisuuksia varautua jatkuviin toimeentulon menetyksiin.

Ehdotetut rajoitukset vaikuttaisivat erityisesti palvelualoilla, joilla on paljon maahanmuuttajia ja nuoria. Alat ovat myös usein naisvaltaisia. Esitys vaikuttaisi toteutuessaan näihin ryhmiin. Muutoin esityksellä ei toteutuessaan olisi merkittäviä vaikutuksia, sillä jo nyt kaikki, jotka voivat olla etätöissä, ovat etätöissä. Myös varhaiskasvatus jatkuisi entisellään. Vaikka liikkumista on tarkoitus rajoittaa, välttämätön työmatkaliikkuminen olisi esityksen mukaan sallittua. Tärkeää on, että rajoituksista huolimatta turvataan työmatkaliikenne. Rakennuksilla ja muilla vastaavilla työpaikoilla pitää huolehtia turvaväleistä ja tarkistaa, että työntekijöillä on hyvät mahdollisuudet pestä käsiään ja huolehtia muusta hygieniasta.

Työehdot-osasto/Lehto 29.3.2021

Esityksessä ehdotetaan maskipakkoa. Tämä on kannatettavaa. Maski suojaa ja on myös osoitus vastuullisuudesta. Monissa työpaikoissa työnantaja kustantaa maskit työntekijöilleen. Maskien käyttöä ja sitä, että työnantaja kustantaa maskit työhön ja työmatkoille, on syytä kannustaa. On myös syytä kannustaa työnantajia huolehtimaan rokotuksista. Työntekijän terveydestä huolehtiminen säästää työnantajan sairauskustannuksia merkittävästi.

Toteutuessaan esitys vähentäisi ainakin palvelualoilla kotitalouksien käytettävissä olevia ansiota, mistä voisi aiheutua merkittäviäkin sosiaalisia ja mielenterveydellisiä ongelmia. Näihin on syytä varautua. Toimeenpanossa on rangaistusten korostamisen sijasta pyrittävä tuomaan esiin lainsäädännön noudattamisen etuja.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Lisätiedot lakimies Anu-Tuija Lehto
anu-tuija.lehto@sak.fi
puh. 040 778 1080